

Asia: KA/20919/30.01.00/2024

Lausuntopyyntö ohjeesta Arkistoitavien asiakirjojen digitointia koskevat vaatimukset ja ohjeet

Lausunnonantajan lausunto

Ohjetta koskevat yleiset huomiot ja mahdolliset kehittämissuositukset

Kansallisarkisto on pyytänyt lausuntoa ohjeesta Arkistoitavien asiakirjojen digitointia koskevat vaatimukset ja ohjeet. Pohjois-Savon hyvinvointialue kiittää mahdollisuudesta lausua.

Uusi ohjeistus on tarpeellinen huomioiden analogisten aineistojen digitoimiseen kohdistuvat tarpeet, mutta onko ohjetta laatiessa huomioitu tuleva arkistolaki? Onko riskinä, että uuden arkistolain voimaantulon myötä tämä ohje vaatii ajantasaistamista?

Ohjeen otsikkoon tulisi kiinnittää huomiota, niin että se paremmin vastaa ohjeen sisältöä. Lisäksi ohjeessa puhutaan rinnakkain hävittämisestä ja tuhoamisesta. Termistä hävittäminen tulisi luopua ja käyttää pelkästään termiä tuhoaminen.

Ohje on raskalukuinen: teksti on yksityiskohtainen ja runsaat alaviitteet ja taulukot vaikuttavat ohjeen luettavuuteen.

Ohjeen soveltamista koskevat yleiset huomiot ja mahdolliset kehittämissuositukset

Digitointivaatimukset ovat yksityiskohtaisia ja tiukkoja, mikä johtaa digitoimisesta aiheutuvien jo valmiiksi korkeiden kustannusten nousemiseen. Toisaalta digitoinnin jälkeinen laadunvarmistus on ohjeessa kuvattu vain yleisellä tasolla: kuinka varmistetaan, että digitoitu aineisto on alkuperäistä vastaava?

Ohjeen rajauksia (alaluku 1.2) koskevat yleiset huomiot ja mahdolliset kehittämissuositukset

Rajauksen tulisi tulla ilmi jo ohjeen otsikosta, joka tällä hetkellä on harhaanjohtava. Ohje koskee pelkästään arkistolain nojalla arkistoitavaksi määrättyjen analogisten aineistojen digitointia. Tämän voisi tuoda jo otsikossa ilmi. Lisäksi, huomioidaanko tämän ohjeen ulkopuolelle jäävien aineistojen osalta digitointivaatimuksia omassa erillisessä ohjeessa? Esimerkiksi asianhallintajärjestelmään skannatut aineistot.

Huomiot ja kommentit ohjeen soveltamisesta eri aineistotyyppien kohdalta

Pohjois-Savon hyvinvointialueella pääpaino on tällä hetkellä paperimuotoisen aineiston digitoimisessa, joten ei lausuttavaa ohjeen tästä osasta.

Ohjeen teknisiä vaatimuksia koskevat huomiot ja kommentit

Ohjeessa tulisi tarkemmin määritellä keskeiset tekniset käsitteet joko omana erillisenä taulukkonaan tai taulukossa 3, jossa on avattu muuta käsitteistöä. Ei niin tekniselle henkilölle ohje ei välttämättä avaudu riittävästi.

Onko tekniset vaatimukset liian laajat ja tiukat: tarvitaanko todella tietoa digitointiin käytetystä laitteesta, sarjanumerosta tai käytetystä ohjelmistosta? Lisäksi ohjeessa on mainittu tiedostomuotoina vain JPG ja TIFF. PDF/A-tiedostomuotoa ei ole huomioitu ollenkaan, eikö tätä tiedostomuotoa enää käytetä?

Piirainen Tuovi
Pohjois-Savon hyvinvointialue